

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Α΄) ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Α΄ ΚΑΙ Β΄)**

ΠΕΜΠΤΗ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 2018

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Α Π Α Ν Τ Η Σ Ε Ι Σ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΟΜΑΔΑ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ «ΕΞΕΛΙΞΗ»

ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

- A1.** α. Σωστό β. Λάθος γ. Λάθος δ. Λάθος
- A2.** Ο τίτλος του κειμένου σχετίζεται άμεσα με το υπόλοιπο κείμενο. Πιο συγκεκριμένα, ο συγγραφέας στην πρώτη παράγραφο χαρακτηρίζει τον άνθρωπο (homo sapiens) «ένα ασήμαντο ζώο που κοιτούσε τη δουλειά του σε μια γωνιά της Αφρικής» πριν από 70.000 χρόνια και καταλήγει στην ίδια παράγραφο στην άποψη ότι έχει σήμερα βρεθεί «στο χέιλος της μετατροπής του σε θεό», που προσπαθεί να αποκτήσει την αιώνια νεότητα και την ικανότητα να δημιουργεί και να καταστρέφει κατά βούληση. Σε όλο το υπόλοιπο κείμενο περιγράφει τη διαδικασία μετατροπής του ανθρώπου σε θεό μέσα από τη δημιουργία τεχνολογικών, κοινωνικών και οικονομικών επιτευγμάτων αλλά και την καταστροφική του επέμβαση στη φύση και τα υπόλοιπα πλάσματά της, με γνώμονα τη δική του ευημερία. Τέλος, κλείνει το κείμενό του με μία ερώτηση που παραπέμπει πάλι στον τίτλο του κειμένου, αν δηλαδή μπορεί να υπάρξει «κάτι πιο επικίνδυνο από δυσαρεστημένους και ανεύθυνους θεούς».
- A3.** Κυριολεκτικός τίτλος: Η καταστροφική παρέμβαση του ανθρώπου στη φύση.
Μεταφορικός τίτλος: Άνθρωπος: η πηγή της δυστυχίας!
- A4.**
- α) Στις χιλιετίες που ακολούθησαν, μεταβλήθηκε (μετατράπηκε) σε κυρίαρχο όλου του πλανήτη.
- β) προκάλεσαν άπειρη (ατελείωτη, ανυπολόγιστη, απεριόριστη, ανεξάντλητη) δυστυχία στα άλλα ζώα.

γ) Τις τελευταίες δεκαετίες έχουμε τουλάχιστον σημειώσει κάποια πραγματική ανάπτυξη (εξέλιξη, βελτίωση, καλυτέρευση) ...

A5.

Κεντρική έννοια:

Καταστροφή της φύσης

Δεδομένα:

Ο άνθρωπος έχει προκαλέσει ανυπολόγιστη καταστροφή στο ζωικό και φυτικό βασίλειο με στόχο την ικανοποίηση των αναγκών του.

Ζητούμενα:

1. Για ποιους λόγους ο άνθρωπος οδηγείται στην καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος;
2. Ποιες είναι οι ολέθριες συνέπειες αυτής της συμπεριφοράς;

(Σημείωση: Η απάντηση στα παραπάνω ερωτήματα πρέπει να περιλαμβάνει κι εμφανές σχόλιο που να δείχνει την αποδοκιμασία του μαθητή γι' αυτές τις συμπεριφορές).

Επικοινωνιακό πλαίσιο:

Επιστολή, Πομπός: Ο κάθε μαθητής,

Δέκτης: Ο συγγραφέας, Ύφος: σχολιαστικό

(Σημείωση: Το κάθε ζητούμενο πρέπει να αναπτυχθεί σε μία παράγραφο)

Πρόλογος:

(Τόπος), 7 Ιουνίου 2018

Αξιότιμε κύριε,

με αφορμή την ανάγνωση του κειμένου σας για την παρέμβαση του ανθρώπου στη φύση, θα ήθελα ως ένας προβληματισμένος έφηβος να εκφράσω τις απόψεις μου καθώς και την έντονη ανησυχία μου τόσο για τους λόγους που οδηγούν τον άνθρωπο σε αυτή τη βίαιη μετατροπή της φύσης από παράδεισο σε κόλαση για τα πλάσματά της, όσο και για τις ολέθριες συνέπειες αυτής της συμπεριφοράς.

Κύριο θέμα:

1. Για ποιους λόγους ο άνθρωπος οδηγείται στην καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος;
 - Αλόγιστη τάση του ανθρώπου για πλουτισμό κι απόκτηση καταναλωτικών αγαθών.
 - Δημογραφική έκρηξη και αύξηση των αναγκών του ανθρώπου και αναγκαστική κάλυψή τους με την επέμβαση στη φύση.

- Ασύδοτη βιομηχανική ανάπτυξη και χωρίς προγραμματισμό τεχνολογική έκρηξη σε συνδυασμό με την ανευθυνότητα της εξουσίας και των ιθυνόντων για έλεγχο όσων παραβιάζουν τη σχετική νομοθεσία.
- Έλλειψη παιδείας που να καλλιεργεί την οικολογική συνείδηση και να προάγει τον σεβασμό στη φύση.
- Απρονοησία και αδιαφορία του ανθρώπου, που ιεραρχεί με ανορθολογικό τρόπο τις ανάγκες του κι επιβάλλει την κυριαρχία του στη φύση χωρίς μακροπρόθεσμο σχεδιασμό, χωρίς συναίσθηση των συνεπειών των πράξεών του και χωρίς ενδοιασμό για την παραβίαση των νόμων που διέπουν το οικοσύστημα.

2. Ποιες είναι οι ολέθριες συνέπειες αυτής της συμπεριφοράς;

- Η ανθρώπινη υγεία πλήττεται κι εκφυλίζεται μέσα από τους γενετικούς κινδύνους και τις βιομηχανικές ασθένειες.
- Καταστροφή της χλωρίδας και της πανίδας.
- Μόλυνση της ατμόσφαιρας, του εδάφους και των υδάτινων πόρων.
- Αλλαγή των κλιματολογικών συνθηκών.
- Εξάντληση των φυσικών πόρων.
- Αλλοτρίωση και υποβάθμιση της ποιότητας ζωής σε όλα τα επίπεδα.
- Αλλοίωση της αισθητικής του φυσικού περιβάλλοντος.

Επίλογος:

Είναι, λοιπόν, αξιότιμε κύριε, αδήριτη ανάγκη να αντιληφθούμε όλοι μας την ανυπολόγιστη καταστροφή που έχουμε προκαλέσει με αλαζονικό τρόπο στο οικοσύστημα, χωρίς να συνειδητοποιούμε ότι κι εμείς οι ίδιοι αποτελούμε αναπόσπαστο κομμάτι του και είμαστε άμεσοι αποδέκτες των καταστροφικών συνεπειών των πράξεών μας. Γι' αυτό μην εγκαταλείπετε κι εσείς την προσπάθειά σας για αφύπνιση της κοινής γνώμης, που, όπως φαίνεται, κοιμάται ακόμη «τον ύπνο του δικαίου».

Με εκτίμηση

Ένας προβληματισμένος έφηβος

Σημείωση: Οι μαθητές πρέπει να καταστήσουν σαφή και στις δύο παραγράφους την αποδοκιμασία τους και την ανησυχία τους για τον τρόπο χειρισμού της φύσης από τον άνθρωπο.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1η Δραστηριότητα

B1. 1. Β 2. Γ 3. Β 4. Β 5. Α 6. Β

2η Δραστηριότητα

B2. Ο συγγραφέας ήδη από τον τίτλο του κειμένου «Ειδύλλιο» μας προδιαθέτει για μια σχεδόν «ερωτική» σχέση που αναπτύσσεται ανάμεσα σε εκείνον και τη σκυλίτσα. Έτσι το περιποιημένο ζώο παρουσιάζεται αρχικά χαρούμενο («Ήταν χαρούμενη... Χαρούμενη»). Τον ακολουθεί κοιτάζοντάς τον προσεκτικά και ενώ τον προσπερνά επιστρέφει πάντα κοντά του. Με αυτόν τον τρόπο εκφράζει την «ευφροσύνη» της για τη ζωή και την εμπιστοσύνη της στο πρόσωπό του. Έτσι γίνεται σαφές ότι πρόκειται για ένα άδολο, ευχαριστημένο και πιστό ζωντανό πλάσμα. Ωστόσο το αίσθημα αυτό της ευφορίας της κλονίζεται, («Ήταν μια πρώτη ραγισματιά αμφιβολίας») όταν φτάνουν στο σπίτι του κι εκείνος, παρά την επιθυμία του να την κρατήσει, δεν την βάζει μέσα. Παρόλ' αυτά παραμένει αξιοπρεπής και απλά συνεχίζει να τον κοιτάζει ακίνητη («Πάντα ασάλευτη ... που την έκλεινα έξω»).

B3. Η απάντηση είναι ενδεικτική καθώς υπάρχουν κι άλλες μεταφορές στο κείμενο:

«Ήταν μια πρώτη ραγισματιά αμφιβολίας»

Ο συγγραφέας με τη χρήση της παραπάνω μεταφοράς θέλει να δώσει στο κείμενό του ζωντάνια και να εκφράσει με παραστατικό τρόπο τον κλονισμό της χαράς και της εμπιστοσύνης του ζώου στο πρόσωπό του, όταν αντιλήφθηκε ότι δεν πρόκειται να την πάρει μαζί του στο σπίτι του.

B4. Ο συγγραφέας με την ερωτηματική πρόταση «Να την κάνω τι;» εκφράζει την αμφιθυμία του για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να χειριστεί το ζώο. Αφενός θέλει να το κρατήσει, αφετέρου δεν μπορεί καθώς εξηγεί ότι: «Είχα ψηλά ένα μεγάλο μπαλκόνι, αυτό ήταν όλο». Επιπλέον η ερωτηματική φράση εκφράζει με δραματικό τρόπο την αμφιβολία του ήρωα και δίνει έμφαση στον προβληματισμό του.

B5. Ο ήρωας του κειμένου παρά την επιθυμία του να κρατήσει το ζώο επιλέγει τελικά να την αφήσει έξω από το σπίτι του. Η στάση του αυτή κατά τη γνώμη μου είναι απόλυτα δικαιολογημένη καθώς, όπως εξηγεί, δεν υπάρχει χώρος στο σπίτι του για να προσφέρει ένα ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο στο ζώο. Η συμπεριφορά μου σε ανάλογη περίπτωση θα ήταν παρόμοια καθώς θεωρώ ότι, όταν κάποιος αναλάβει την «υιοθέτηση» ενός ζώου,

θα πρέπει να είναι απόλυτα συνειδητοποιημένος για την επιλογή του και να διαθέτει ισχυρή υπευθυνότητα. Τα ζώα έχουν πολλές υλικές και συναισθηματικές απαιτήσεις και πολλές φορές υιοθετούνται από άτομα που είτε δεν είναι σε θέση να τις καλύψουν είτε απλά κάποια στιγμή τα εγκαταλείπουν. Επομένως, είναι καθοριστικής σημασίας η συνειδητή επιλογή για τη φροντίδα ενός ζώου και σε περίπτωση αμφιβολιών καλύτερο και για τις δύο πλευρές είναι να αποφεύγεται παρά να οδηγούμαστε στην ύπαρξη αδέσποτων ζώων με αμφίβολη τύχη.

130 λέξεις

Σχόλιο

Φέτος έγινε στα ΕΠΑ.Λ για πρώτη φορά η εξέταση του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας σε συνδυασμό με τη Λογοτεχνία. Τα θέματα κρίνονται σε γενικές γραμμές βατά, ωστόσο θα μπορούσαν να διατυπωθούν οι παρακάτω επισημάνσεις:

1. Υπήρξε υπερβολική μοριοδότηση με 9 μόρια της άσκησης Α4., όπου τα παιδιά κλήθηκαν να δώσουν συνώνυμα τριών μόνο λέξεων.
2. Το θέμα της 3ης Δραστηριότητας (Παραγωγής λόγου) ήταν ασαφές και γενικόλογο, χωρίς να δίνονται στα παιδιά ακριβείς οδηγίες ως προς τα ζητούμενα που έπρεπε να πραγματοποιούν. Αντίθετα, υπερτονίστηκαν με έντονη γραφή οι «σκέψεις» και τα «συναισθήματα» που έπρεπε να περιγράψουν, κάτι που προκαλεί σύγχυση για τη δομή που πρέπει να έχει το κείμενο.
3. Τα θέματα της Λογοτεχνίας ήταν βατά και σαφώς διατυπωμένα.
4. Η ερώτηση Β5. αφήνει στον μαθητή την ελευθερία να απαντήσει κατά την κρίση του, οπότε οι απαντήσεις είναι πολλές και διαφορετικές.

Σημείωση:

Τα θέματα των φετινών πανελληνίων εξετάσεων των ΕΠΑ.Λ είχαν διδαχθεί στους μαθητές μας με απόλυτη επάρκεια και υπάρχουν διατυπωμένα και αναλυμένα στα βιβλία του φροντιστηρίου μας. Πιο συγκεκριμένα:

1. Οι απαντήσεις των θεωρητικών ερωτημάτων βρίσκονται στο βιβλίο «Έκφραση – Έκθεση τεύχος Α΄» της Γ΄ Λυκείου, σελ. 155 (ερώτηση 17), σελ. 156 (ερώτηση 19), σελ. 161 (ερώτηση 30).
2. Το θέμα της 3ης Δραστηριότητας (Παραγωγής λόγου) βρίσκεται στο βιβλίο «Λεξικό Εννοιών» σελ. 322 – 323.

3. Τέλος, οι μαθητές είχαν ασκηθεί σε πληθώρα παρόμοιων λογοτεχνικών κειμένων σε όλη τη διάρκεια της φοίτησής τους.

ΕΞΕΛΙΞΗ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΕΠΑΛ